

[Helga Pedersen.]

der skal jo efter lovforslagets tekst ikke fastlægges en snæver ramme for opgaverne, så formen for dets arbejde skal nok vise sig at gro helt naturligt frem, efterhånden som også omlægningen af undervisningsministeriets andet departement skrider frem.

Under de videregående planlægningsovervejelser melder sig allerede nu spørgsmålet om, hvor det fjerde universitet skal placeres. Det er klart, at falder afgørelsen i nærværende sag ud til fordel for Odense således som af regeringen foreslået, melder kravet fra Sønderjylland sig med forøget styrke. Men også andre byer og byområder, der har arbejdet aktivt med planer om at blive universitetsbyer, skal med i billedet, og jeg synes, det må stærkt påskønnes, at der på lokalt plan vises en sådan interesse for den akademiske uddannelses kår. De planer, som forelægges os, er vel underbygget og ser tiltalende ud. De planer, som Holbæk, Ålborg og trekantbyerne har sendt os, må indgå i vore overvejelser. Jeg kan ikke sige, hvem der har fortrinsret, men jeg vil dog helt for egen regning sige — og jeg tror, at jeg har det ærede medlem hr. Thisted Knudsen med mig — at det er bemærkelsesværdigt, at Holbæk er det eneste sjællandske forslag, vi hidtil har set, og at det som aflastning for Københavns universitet allerede ved sin beliggenhed står med et stærkt kort på hånden.

Må jeg som konklusion af disse bemærkninger sige, at jeg erkender, at den højtærede minister har fremført stærke argumenter for at placere det tredje universitet i Odense, men at jeg i nogen grad savner nærmere uddybning af regeringens vurdering af interessen for et sønderjysk universitet. Jeg gentager, at vi i mit parti med glæde og forventning deltager i overvejelserne i denne sag med det formål at bidrage til en effektiv indsats til forbedring af vor akademiske ungdoms studieforhold, en indsats, der kan indpasses i vort samfunds befolkningsmæssige, kulturelle og erhvervs-mæssige opbygning og tilpasses vore økonomiske muligheder.

Gottschalck-Hansen: Inden jeg går over til at kommentere det foreliggende lovforslag, vil jeg gerne fremsætte nogle

principielle betragtninger om den højere undervisning, således som den former sig.

Jeg tror ikke, jeg kommer i strid med sandheden, når jeg påstår, at vi på dette livsvigtige område som i øvrigt på mange andre ikke har forstået at opfylde tidens krav. Det har skørtet på fornødent initiativ og tilstrækkelig aktivitet. Man har søgt at hutle sig igennem, men tilsyneladende ikke været klar over, eller i det mindste ikke villet erkende, hvor afgørende nødvendigt det er ikke alene for videnskaben, men for samfundet som helhed, at undervisningen ikke bare er tilfredsstillende, men at den i enhver henseende kan måle sig med det bedste, der i så henseende præsteres på internationalt plan.

Hvis dette skal lykkes, må to faktorer være til stede. For det første de fornødne pladsforhold, tidssvarende lokaliteter med alt, hvad derunder hører, auditorier, fagbiblioteker, læsesale, laboratorier og øvelsesrum samt tekniske hjælpemidler, forsøgsmateriel, bøger, apparatur o. s. v. Men for det andet, og det er ikke mindre afgørende, er det nødvendigt, at der er et tilstrækkeligt antal kvalificerede lærerkræfter til rådighed, videnskabsmænd, der ikke alene har lyst og evne til at forske, men som også rent pædagogisk gennem faglitteratur, forelæsninger, eksaminatorier og øvelser kan delagtiggøre de studerende i den kundskab og viden, der nu engang er en forudsætning for at erhverve en embeds-eksamen eller en anden akademisk grad.

Beklagelsesvis har vi ikke evnet at leve op til dette. Videnskabens kår er blevet for ringe, den højere undervisning for mangelfuld. I bestræbelserne for at udbygge den sociale trygheds materielle goder har man forsømt at holde sig à jour med de mere åndsbetonede sider af tilværelsen. Men mennesket lever ikke af brød alene. Jeg forstår på den højtærede undervisningsminister, at han er enig med mig i min kritik af det manglende initiativ. Således siger den højtærede minister i sin skriftlige fremsættelse — således som det også er citeret af det ærede medlem frk. Helga Pedersen:

„Vi må se i øjnene, at de meget store vanskeligheder, som de to universiteter“ — altså Københavns og Århus’ —